

Mediterraan draaigatje de stand van zaken

Tekst: Anna Möller, KAD

Het afgelopen jaar heeft de problematiek rondom het mediterrane draaigatje erg veel media-aandacht gekregen. Een aantal gemeenten heeft de hulp van het KAD ingeroepen om actief mee te helpen zoeken naar oplossingen en samen met plaagdierbeheersers *best practices* te ontwikkelen.

Bekende kolonies van het mediterrane draaigatje (zwarte stippen) en 'losse' waarnemingen van mieren waar waarschijnlijk geen populatie is.
Bron: Databestand EIS Kenniscentrum Insecten

Flinke overlast

Hoewel het aantal locaties waar de soort tot nu toe is aangetroffen nog beperkt is tot veertien buitenpopulaties, kunnen in gemeenten waar mediterrane draaigatjes gevestigd zijn flinke problemen optreden en wordt veel overlast gemeld. De kolonies kunnen na enkele jaren erg groot worden en de mieren kunnen dan massaal aanwezig zijn. Daarnaast bijten ze als ze verstoord worden en veroorzaken ze door hun graafwerkzaamheden opgewerkte stoep- en tuintegels. Hun bladluizenkolonies (voor het luizen melken) geven overlast en schade aan tuinplanten en tuinmeubilair door lekkende honingdauw. Ook binnenshuis worden ze regelmatig aangetroffen, vooral op zoek naar voedsel.

Middelen en methoden

De toegelaten insecticiden voor deze

mierensoort zijn beperkt tot enkele middelen (zowel voor particulieren als professionals): een paar gietmiddelen, enkele stuifpoeders en een aerosol. De toelating voor de lokaasgel waarmee in 2018 positieve resultaten werden geboekt is gewijzigd. Door de procedure bij het Ctgb dienen deze lokaasmiddelen op specifieke soorten te worden aangevraagd. Het mediterrane draaigatje behoort niet tot de toegelaten soorten. Het KAD is samen met belanghebbenden op zoek naar geschikte bestrijdingsmethodieken. Daarnaast zijn wij in gesprek met het Ctgb en het ministerie van I&W over de mogelijkheden voor het aanvragen van een ontheffing voor het gebruik van niet-toegelaten bestrijdingsmiddelen.

Niet-toxische methoden zoals onder andere stoombehandeling worden ook toegepast. De eerste resultaten zijn hoopgevend, maar ook deze methode kent beperkingen.

Geverifieerde locaties

Het KAD heeft in 2019 in samenwerking met EIS Kenniscentrum Insecten een kennisnetwerk opgericht en bijeenkomsten georganiseerd voor gemeenten met geverifieerde locaties van mediterrane draaigatjes. Hierbij waren ook vertegenwoordigers van het ministerie van I&W en de NVWA aanwezig. Het is van belang dat er per locatie een op maat gemaakt plan van aanpak wordt opgesteld. Momenteel zijn er weinig toegelaten middelen en er zijn meer effectief werkende middelen nodig. We roepen gemeenten met geconstateerde locaties met mediterrane draaigatjes, die nog geen afspraak hebben gemaakt voor inventarisatie, op om contact met ons op

te nemen om een geschikt plan van aanpak op te stellen.

Voorlichting en determinatie

Naast de samenwerking met gemeenten zet het KAD in op een goede kennisverspreiding over het mediterrane draaigatje, onder andere door het verzorgen van lezingen, zoals bij de EIS-kennisdag in januari jl., en (branche)bijeenkomsten. Het is van groot belang dat men zich realiseert dat een overlastgevend soort allereerst correct moet worden gedetermineerd. Bij het KAD komen veel meldingen van overlast binnen, maar dit betreft lang niet altijd mediterrane draaigatjes. Opgestuurde monsters worden eerst bij het KAD gedetermineerd alvorens eventueel over te gaan op bestrijdingsacties.

Samen met EIS Kenniscentrum Insecten heeft het KAD een aantal natuurberichten en artikelen in vakbladen voor groenvoorziening gepubliceerd om de kennis van de soort te vergroten en om het belang van een juiste determinatie te benadrukken. Daarnaast wordt in de KAD-nascholingen Invasieve exoten en Inheemse en uitheemse overlastgevend mieren extra aandacht aan deze soort besteed.

Het mediterrane draaigatje in de pers

De Gelderlander:

Dit is hoe de 'draculamer' toeslaat in je tuin

NOS Jeugdjournaal:
Nieuwe insectenplaag in Nederland: het draaigatje

Rijnmond: Hillegersberg krijgt mediterrane draaigatje niet in bedwang